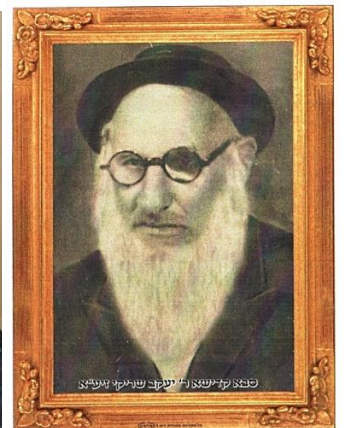
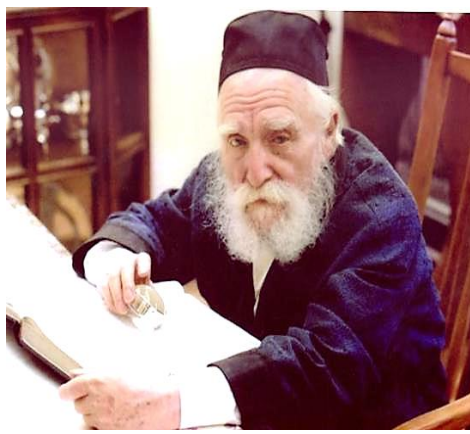
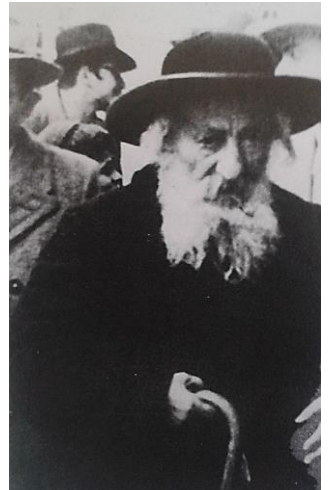
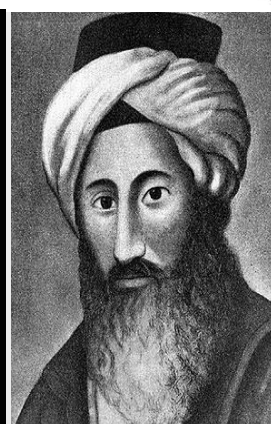

פניני הצדיקים

הרב חיים יוסף דוד אזולאי - החיד"א זצ"ל: נולד בירושלים בשנת ה'תפ"ד (1724). כישרונותיו המופלאים כבר התגלו בצעירותו. בהיותו בן שנים עשרה כתב חידושי תורה וחיבר דרשות. בראש אחת מן התשובות להלכה, שנדפסו בספריו, מתנוסס התאריך שנת ה'תצ"ז (1737), דהיינו בהיותו בן 13 שנים בלבד! כל חבריו ללימודים היו גדולים ממנו, ביניהם גאונים מפורסמים ובעלי כישרונות מופלגים: מהרי"ט אלגזי, (לימים רבה של ירושלים) ועוד. רבינו התבלט בהשפעת חידושיו ובכוח זיכרונו המדהים. בשנת ה'תק"ג (1743) עלה לירושלים 'אור חיים' הקדוש ושהה בה שנה אחת (עד לפטירתו). באותה שנה למד רבינו מפיו רבות והוא מזכירו תכופות בספריו. גם בתורת הקבלה התעלה ונמנה עם ראשי חבורתו של גדול המקובלים, רבי שלום שרעבי (הרש"ש זצ"ל).

בגיל צעיר כבר עמד רבינו בראש ישיבה משלו, ותלמידיו התייחסו אליו ביראת כבוד מופלגת. בטרם מלאו לו שלושים ביקשוהו ראשי עדת הספרדים בחברון לצאת לקהילות ישראל בחו"ל, כדי להתרימן לביסוס הקהילה. הוא יצא כשד"ר (שלוחי דרבנן) לאיטליה, גרמניה, הולנד, אנגליה וצרפת, תורכיה ומצרים. תוך כדי מסעו קשר קשרים עם גדולי הדור וזכה להוקרה ולכבוד. רבינו לא זכה לחזור לארץ ישראל על אף כל ניסיונותיו והוא נפטר בליוורנו בליל שבת פרשת זכור, י"א אדר ה'תקס"ו (1806). נטמן בהר המנוחות בירושלים. חי כ-80 שנים.

סבא: ר' אברהם (בעל "חסד לאברהם"). **אביו:** ר' רפאל יצחק זרחיה. **בנו:** ר' אברהם. **נכדו:** ר' משה. **מרבתינו:** ר' חיים בן עטר (בעל 'אור החיים' הקדוש), ר' יונה נבון, ר' יצחק הכהן רפפורט (בעל "בתי כהונה"), ר' גדליה חיון (מייסד ישיבת המקובלים 'בית אל'), ר' שלום שרעבי (הרש"ש), ר' אליעזר נחום (הראשון לציון). **מספריו:** כמות הספרים המיוחסת לרבינו שנויה במחלוקת.

מ-72 ספרים ועד 160 ספרים! מביניהם: •ברכי יוסף- פירוש לשולחן ערוך •אהבת דוד- דרשות •שפה אחת- פירוש על הגדה של פסח •פתח עיניים- פירוש על אגדות התלמוד •מראית העין- חידושים וביאורים על הש"ס •זרוע ימין- פירוש על מסכת אבות •מורה באצבע- הנהגות לשבתות, חגים וחודשי השנה •זיכרון משה- על גמרא ופוסקים •בית מנוחה- סדר לימוד ליארצייט •כיסא רחמים- על מסכתות קטנות •טוב עין- שו"ת •חיים שאל- שו"ת •יוסף אומץ- שו"ת •לחם מן השמים- פירוש על התורה •אוהל יוסף- פירוש על תהלים •חומת אנ"ך- פירוש על אוריתא נביאי כתובי

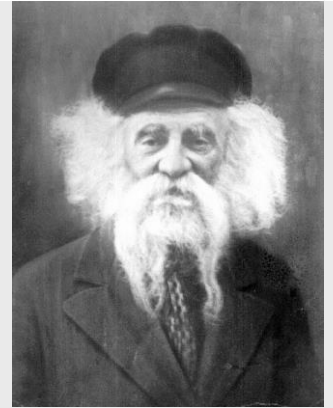
מסופר על רבינו, שהיה רגיל להריח טבק בכל עת ובכל זמן. קופסת אבק הטבק לא זזה מידו כל היום. וגם בלילה היה נעור משנתו נוטל את ידיו ומריח מן הטבק וחוזר לישון. פעם בהיותו בדרך, מסעותיו כשד"ר מארץ הקודש, הגיע לצרפת. שם שבת ביום השבת בביתו של אחד הגבירים ולן אצל גביר שני. כי כך היה המנהג, שהיו קונים בתרומה גדולה לטובת ארץ ישראל את הזכות, שהשליח יסעד או ילון אצל מישהו. ושניים זכו בו באותה שבת, אחד לסעודה ואחד ללינה.

הימים ימי חורף היו, שלגים ורוחות עזים השתוללו וסערו בחוץ, וכשניעור הרב כדרכו באמצע הלילה לשאוף טבק, חיפש וחיפש ולא מצא את קופסתו. בתוך כך נזכר, כי שכח והשאיר את קופסת הטבק בבית הגביר השני. מיד התלבש בזריזות והלך למקום, שסעד שם ונקש בשער. ירדו בני הבית לראות מי בדלת. חיל ורעדה אחזתם בראותם כי מרן החיד"א בכבודו ובעצמו בא באמצע הלילה ובמזג אוויר סוער. הרב הרגיעם באומרו שרק שכח משהו באולם הסעודה. נכנס ונטל את קופסת הטבק, ומיהר וחזר לבית העשיר השני.

משהגיע לאכסנייתו ושכב על משכבו, נתן לעצמו דין וחשבון. "מה עשיתי? בשביל קופסת הטבק הערתי משנתם את בני ביתו של הגביר, ואף את משרתי הבית, שבוודאי היו עייפים ויגעיים מעבודתם במשך היום ומתוקה שנת העובד!". מיד נתמלא כל כולו חרטה וצער גדול על המעשה, אשר עשה. הניח את קופסת הטבק הצידה, ושוב לא נגע בה והדיר עצמו מן הריח, וכל הלילה נדדה שנתו מעיניו בשל רגשי חרטה ומוסר כליות.

למחרת בשבת בבוקר, ציווה הרב להכריז בעיר, שידרוש בבית הכנסת הגדול אחרי קריאת התורה, וכל בני העיר יתאספו לשם. כשסיימו את קריאת התורה, עלה הרב על הבימה ובקול ספוג דמעות סיפר לקהל את כל אותו מעשה, שהיה לו עם קופסת הטבק. והמשיך ואמר: "רבותי! גם מקודם ידעתי גם ידעתי מיעוט ערכי הדל. אדם מועט לעולם, אך מתוך מכשול הטבק שקרה לי, נוכחתי שלא יכולתי למשול בעצמי ולשלוט על רצוני אפילו שעה קלה. רבותי, במטותא מכם, אם יש את נפשכם לחלוק כבוד לארץ הקודש, אינני רשאי למנוע, אבל לי לשמי, עיניכם הרואות כי אינני כדאי וראוי לכבוד".

"הריני מבקש סליחה ומחילה", סיים מרן החיד"א, "מכל העובדים בבתי שני הגבירים ומבעלי הבתים שהעזתי בהם פנים להפריע מנוחתם. ולשם תשובת המשקל, הנני נודר בזה נדר גדול לאלוקי ישראל, על דעת המקום ברוך הוא ועל דעת הקהל הקדוש הזה, שמהיום והלאה לא אוסיף לשאוף טבק כל עיקר מעתה ועד עולם, וה' הטוב יכפר בעדי". כששמעו את הדברים האלה געו כל היום בבכייה, ואמרו לו: "מעולם לא נשמעה דרשה, שתעורר להרהורי תשובה בכל הלבבות כדרשה זו שדרש מרן באותה השבת".

רבי יוסף רוזין זצ"ל: נולד ברוג'צ'וב בשנת ה'תרי"ח (1858). מגיל צעיר הצטיין בשקידתו ותפישתו והיה בקיא בתלמוד. כשהיה בן 8 שנים בלבד כבר ידע היטב את כל סדר נזיקין. והמלמדים בעירו לא היו יכולים עוד ללמדו, ולכן למד אצל אביו. כשהיה בן 13 שנים החל ללמוד יחד עם בנו של ר' חיים מבריסק. בגיל 18 התחתן והתגורר אצל חמיו בורשה מספר שנים, שם נהנו בני העיר מתורתו, והוא כונה בפי כל "הרוג'צ'ובי", על שם עיר הולדתו.

כאשר שימש כרב קהילת החסידים בדוינסק, התפרסם ושאלות נשלחו אליו מכל קצוות הארץ. מעמיק עצום בלימוד התורה בעיון ובעל בקיאות נפלאה. עיקר לימודו היה בספרי הראשונים, והמקורות העיקריים בהם הגה היו התלמוד והרמב"ם. כל מנהגיו מקורם היה בלמוד. פעם אחת העיד לתומו שבנסיעה מרוג'צ'וב לדוינסק ברכבת למד בעל פה חצי מהש"ס! ובחזרתו יסיים את החצי השני. בעל זיכרון מדהים ומתמיד עצום, עד שאמרו עליו "שלא פסק פומיה מגרסא". כונה 'שר התורה', 'ספר תורה חי'. מרוב שחשקה נפשו בתורה, הרגיש צורך עז ללמוד תורה בתשעה באב! ואפילו כאשר היה אבל על אישתו.

גאון בנגלה ובנסתר. סירב להסתפר מפני שבזמן שצריך לשבת לפני הספר בגילוי ראש - לא יוכל לעסוק בתורה. שימש במשך 44 שנים כרבה של הקהילה החסידית בדוינסק. נפטר ב-י"א אדר א' ה'תרצ"ו (1936). לאחר מחלה קשה. חי כ-78 שנים.

אביו: ר' פישל. **אישתו:** בתו של רבי משה חסיד גור מבית גורפינקל בורשה. **בתו:** רחל. **חתנו:** ר' ישראל אבא ציטרון. **מרבתי:** ר' יוסף דוב הלוי סולובצ'יק (בעל בית-הלוי), ר' יהושע לייב דיסקין. **מספרי:** צפנת פענח (פירוש על התורה, פירוש על מסכתות בבא-קמא, בבא-מציעא, מכות, הוריות, סנהדרין, שו"ת בענייני אורח חיים, יורה דעה, הערות הטור על אבן העזר), **שלמת יוסף-** התכתביות של הצדיק עם ר' שלמה סובול.

בהיותו כבן תשע- התפרסם הגאון ר' יוסף רוזין זצ"ל, בעיר מולדתו רוג'צ'וב, בתור עילוי. כשהגיע לבר-מצווה הביאו אביו לסלוצק, אל הגאון ר' יוסף דוב סלובצ'יק זצ"ל, שהיה אז רבה של סלוצק, כדי שילמדו תורה. מסופר, שהגאון ר' יוסף דוב שאל אותו בבואו מה הן ידיעותיו בתורה, והעילוי בשניתו השיב: "**עד חצי הש"ס**", אולם כשחזר ושאל אותו "איזה חצי", נאלץ להודות על האמת: "**איזה שתרוצ"ו**".

כאשר חלתה רעייתו של רבינו, היא נסעה לוורשה על מנת להתרפא ולבסוף ל"ע נפטרה שם. בעלה, ששמע פטירתה הגיע לאוזניו, נסע ברכבת מדוינסק להלווייתה. כל זמן הנסיעה שוחח בדברי תורה עם מלוויו, **ומרוב שקיעתו בדברי תורה שכח לגמרי את סיבת נסיעתו לוורשה.** כשהגיעה הרכבת לוורשה, אמרו לגאון, שהגיעו לוורשה להלוויית אשתו הרבנית, נעמד הגאון ואמר: "זכותן של הנשים בזכות שמחכות לבעליהן עד שיבואו מבית המדרש". וסיים, שכעת תחכה זוגתו, עד שסיים את הפלפול...

לאחר מכן כששב מהלווייתה לבית לשבת שבעה על רעייתו, ליווהו ת"ח רבים וישבו ושוחחו עמו בדברי תורה, כאילו לא אירע דבר, תוך כדי השיחה בדברי תורה, **השגיח הרוג'צ'ובי בביתו שישבה ובכתה,** והוא תמה בפליאה: "מדוע את בוכה?" **ומרוב היותו שקוע בתורה, נשכחה ממנו סיבת בואו לוורשה...**

יפר הגה"צ ר' נטע פריינד שליט"א, שהגאון ר' איסר זלמן מלצר זצ"ל סיפר לו, שעשיר אחד הניח את עזבונו שיחלקוהו לשיבות, **ומינה בתור אפטרופוס את הגאון ר' חיים עוזר זצ"ל והגאון ר' יוסף רוזין זצ"ל,** ושלה ר' חיים עוזר את ר' איסר זלמן שיסע לגאון ר' יוסף לשוחח איתו אודות חלוקת העיזבון. סיפר ר' איסר זלמן: "קודם שנכנסתי אליו, הכנתי עצמי היטב בסוגיה של אפטרופוס", והוסיף, "הרידב"ז מסלוצק אמר עליי שיש לי תפיסה מהירה. כשנכנסתי אל הגאון הוא דיבר איתי משך שעתיים בסוגיה של אפטרופוס. הרב דיבר על כל הסוגיות הנוגעות המופיעות בבבלי, ירושלמי, ספרא, ספרי, תוספתא, כל המקורות היכן מופיעה המלה אפטרופוס, וכשסיים לדבר, לא היה לי להוסיף על דבריו".

בספר 'מריצי תורה מעולם החסידות' הובא הסיפור הבא, ויש בו כדי ללמדנו עד כמה כוח זיכרונו של הצדיק היה מופלא. ועל כך סיפר ראש ישיבת ברנוביץ' הג"ר אלחנן ווסרמן הי"ד: "נזדמנתי לריגא באותם הימים, וסרתי לדוינסק, הלכתי לדרוש בשלומו של הרוג'צ'ובי. פתח ואמר אלי: 'מרוב ייסורים ומכאובים קשה עליי הדיבור, יאמר נא מר איזה חידוש'.

היססתי אם לומר, ומה, אבל מאחר שאמרו חז"ל "אין מסרבין לגדול" פתחתי והרציתי חידוש כלשהי בעניין "ביטול ברוב" והקשיב לי בדריכות. כשסיימתי, שואל אותי הרוג'צ'ובי: "יותר מזה אין מר יודע להגיד חידושים?" והחרשתי, באתי במבוכה, לא ידעתי מה הוא רוצה ממני. הבחין במבוכתי והסביר: 'אני שואל, מכיוון שאת החידוש הזה גופו כבר שמעתי מפיכם לפני יותר מעשרים שנה...'. ואנוכי בכלל לא זכרתי את הדבר. עד כדי כך הפליג בכוח זכרונו המבהיל.

מספרים שהגאון אמר פעם שאצלו, היום הקשה ביותר הוא יום השבת: כשנמצא במצב של מרוצת השכל, שנופלת לו סברה אחת, ומיד - סברא הפוכה, ומיד לאחריה סברה נוספת להיפוך מב' סברות הקודמות, וכן הלאה. הנה בימות החול יש לו עצה: לקחת עט ונייר ולכתוב הסברות, ובמילא אותיות הכתב מגבילות את מרוצת השכל, מה שאין כן ביום השבת - אין לו עצה לכך, ולא עוד, אלא ידיעה זו עצמה, שאינו יכול לכתוב ולהגביל את מרוצת השכל, גורמת למרוצה גדולה יותר, ומובן עד כמה ה"עוגמת נפש" מעניין זה.

הרב הצדיק משה פארדו זצ"ל- נולד בשנת ה'תר"ע (1909) בטורקיה. ניהל בתל-אביב חנות מסחר גדולה, ממנה חילק את רוב רווחיה למוסדות התורה. בשנת ה'תשי"ב (1952) ייסד וניהל את פנימיית אור-החיים לבנות בבני-ברק, לצורך הקמת הפנימייה דאג לנסוע מדי פעם לקהילות הספרדים בארה"ב, כדי שיעזרו להקמת חזונם- הסמינר לבנות, שבתוך זמן קצר קרם עור וגידים, ולשם הגיעו בנות מכל רחבי הארץ. עמוד החסד, מקים עולה של תורה בארץ ובעולם כולו.

במחיצתו שררה תמיד אווירה נעימה, נינוחה, לא הייתה קדרות, ודאי שלא עצב, תמיד קרן, תמיד חייך, השמיע דברי עידוד ולחיזוק רבים, הרעיף דברי שבח, אמר דברי תורה, אבל יותר מכל שתק. מובא בספר שנכתב לזכרו "ומשה היה רועה" כי בשנותיו האחרונות באה מורה להיוועץ בו. היא קבעה עם תלמידותיה להיוועד יחדיו מספר פעמים בימי החופשה. הרהרה לעצמה: על מה תדבר באותם מפגשים? חשבה, שבוודאי יזכיר, שהרחוב אורב סכנות בחובו, לאן לא ללכת וכיצד להיזהר ולהישמר. להפתעתה ענה במילה אחת- השתיקה. כל ימיי גדלתי בין החכמים ולא מצאתי לגוף אלא שתיקה. נפטר בשבת קודש, פרשת תצווה י"א אדר ה'תשנ"ו (1996). חי כ-87 שנים. ציונו בהר המנוחות (בהר תמיר א' ליד הרה"ג ניסים יגן זצ"ל).

אביו: ר' אברהם. **אימו:** מרת חיה וידא אסתר.

מחלה, לכאורה, היא דבר רע בפני עצמה, המגיעה ממדת הדין, אולם יש, ואפילו מחלה קשה הופכת לגילוי של מידת הרחמים, והאדם מגלה עד כמה התחסד איתו הבורא יתברך, כשגרם לו לחלות... אחד הסיפורים המופלאים בעניין זה אירע לרבינו:

היה זה באחת המסעות, שבהם הרחיק לאמריקה כדי לגייס כסף עבור מוסדותיו. מיד כאשר הגיע לאמריקה חש ל"ע ברע ובשל מצבו הרפואי חייב להיות מרותק למיטתו. חלו רגעים מספר, שבהן חלשה דעתו: "הלא שלוחי מצווה אינן ניזוקין, ואיך ייתכן, שאני, ההולך לדבר מצווה חולה!?"

רופא הזעק למיטתו כדי לבדוק ולחוות דעתו לגבי המשך טיפול, ולצורך כך ביקש להאזין לפעימות ליבו, והנה כאשר הרים הצדיק את חולצתו הבחין הרופא בציצית אותה הוא לבש. כשראה את הציצית הצחורה על גופו, התרגש עד מאוד ואמר: "מה?! יש עוד יהודים עם בגד כזה?! אני זוכר את הבגד הזה מהעיררה... מין הארה מזרקה בו באותו רגע, "לא לשווא עשה אותי בורא עולם 'חולה' בדיוק במקום זה", חשב הצדיק. הוא חייך לעבר הרופא ואמר: "אתה יודע, אמריקה התקדמה עם השנים, כדאי גם לך להצטרף אל הגל החדש של השבים לקונם ולא לפגר מאחור..."

"קח לך", הושיט לרופא. היה זה זוג תפילין יקר ערך, בשווי מאות דולרים, שאותו רכש כמתנה עבור נדיבי הישיבה. הרופא חייך למראה אותה מתנת יקרת ערך והבטיח לר' משה להניח את התפילין מדי יום ביומו, והוסיף ואמר, כי אם יבוא אי פעם לישראל, ירצה לערוך איזשהו ביקור במוסד שהקים הרב. אחר רשם תרופות, נטל שכרו והלך לו. תוך זמן קצר התאושש ר' משה, ושוב יכול היה למלא את ייעודו המקורי לשם הגעתו לחו"ל ולגייס כספים עבור מוסדותיו ולשוב ארצה.

שנים חלפו. הפגישה עם אותו רופא מזמן פרחה מזיכרונו. באחד הימים התקבל טלפון במזכירות. אלמוני ביקש לשוחח עם הרב פארדו. הלה הציג עצמו וביקש לבוא למשרד, רבי משה לא הצליח לזהותו, אולם לא נמנע מלהדריכו בדרכי הגישה למקום. חלפה שעה קלה והנה הוא הופיע. רק כעת נזכר רבי משה. הוא היה הרופא הישיש...

הוא קידם את פניו בשמחה. הרופא סיפר לו, שמאז אותה פגישה, לא עבר עליו יום ללא הנחת תפילין, וכי הוא מקיים גם את הבטחתו השנייה ובא לבקר במוסדות. הניח רבי משה יד אוהבת על שכמו וערך לו סיור מקיף בכל האגפים, לבסוף החזירו למשרד. "לא ייאמן". למלל הרופא, "בטוח הייתי, שמדובר במקום קטן ועלוב, והנה אני מגלה קמפוס שלם, ממלכה מפוארת..."

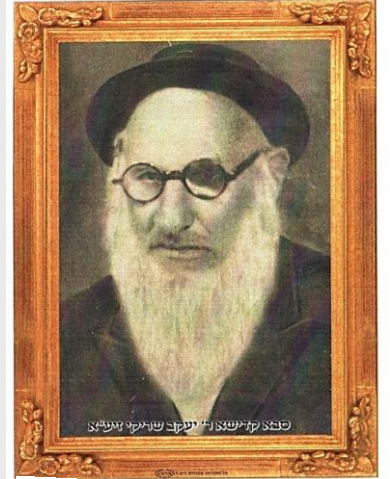
הוא שתק קמעא ולאחר אמר: "ראה רבי משה, לצערי הרב אני אדם ערירי, כל חיי חסכתי כסף רב, אולם אין אדם אשר חי לעולם... לפיכך מבקש אני לתרום את כל רכושי לטובת מוסדות 'אור החיים'!!"

ר' משה חש התרגשות עצומה, הוא לא ידע, כיצד יהודות למיטיב, שהיה עד לפני רגעים מועטים אלמוני ובלתי מוכר, והנה כעת מוכן הוא לתרום סכום עצום להחזקת המוסדות. לבסוף נטל סידור, שעמד על שולחנו והקריא לו מתוכו את דברי המשנה (אבות ו, י): "בשעת פטירתו של אדם אין מלוין לו לא כסף ולא זהב לא אבנים טובות ומרגליות, אלא תורה ומעשים טובים בלבד". והסביר: "כסף, שאדם משאיר בעולם, הוא לכאורה כסף אבוד מבחינתו, מלבד תורה ומעשים טובים שרכש בכספו, ולשני הדברים הללו זכית בתרומתך כאן!". הרופא ביקש, ולמוסדות הובא עו"ד נוטריון, והדברים נוסחו כחוק.

כשיצא הרופא הקשיש, אמר ר' משה: "כמה עיוור הוא האדם, כשחליתי לפני שנים באכסניה, הרהרתי על שאיני מצליח למלא את תפקידי לגייס כספים לצורך העמדת המוסד על רגליו. התנחמתי בעובדה, שבשל אותה מחלה זכיתי לפחות לקרב אדם להנחת תפילין, אך לא שיערתי, שבאמצעות אותה מחלה עצמה, נטעתי את הבסיס לתרומה עצומה, שבה זיכנו היום!"

"הנה כי כן, אותה מחלה, אשר נדמתה בתחילה כמידת הדין, היא עצמה התגלגלה והתהפכה למידת הרחמים..."

אם ראשונים כמלאכים - הרב יעקב שריקי זצ"ל

הצדיק רבי יעקב שריקי זצוק"ל - נולד בסביבות שנת ה'תרמ"ח (1887) בעיירה איליג (השוכנת בדרום מערב מארוקו). בצעירותו למד בישיבה הגדולה בה עמד בראשה ר' יעיש עקיבא שהרביץ תורה לתלמידים רבים מכל האזור בישיבתו שבאיליג ונתעלה עד שנעשה לתלמיד חכם וצדיק מופלא. כל היו רצף אחד של חיי תורה ויראת שמים טהורה בקדושה ובתמימות, הגה בתורה יומם ולילה ועסק במצוות בגמילות חסדים בכל כוחו לשם שמים. היה **דבוק מאוד בלימוד הזוהר הקדוש**. במשך כל חייו הקפיד הצדיק על אמירת תיקון חצות מידי לילה, כשלאחר מכן היה ממשיך לעסוק בתורה ובפרט בזוה"ק עד אור הבוקר. **בספריו נמצאו טיפות שעווה, שכן היה לומד בלילות לאור הנר.**

בשנת ה'תשט"ז (1956) עלה לארץ עם רבים מבני עירו ומשפחתו (בניהם בנו של אחיו הגדול - ר' משה זצוק"ל, הלא הוא הרה"ג כמוהר"ר המקובל הגדול ר' אליהו שריקי זצוק"ל מי שהיה רבה האחרון של איליג ואח"כ בארץ רב מושב כסלון וכיום בבית שמש עליו העיד הגאון ר' יחיאל אביחצירא שהיה מל"ו הצדיקים). בתחילה התיישב במושב אורה הסמוך לירושלים, ולאחר כשלוש שנים בשנת ה'תשי"ט (1959) העתיק את מושבו למבשרת ציון (הסמוכה לירושלים). **רבים שיחרו לפתחו מדי יום כדי לבקש את ברכתו, שלא הייתה שבה ריקם ואכן נושעו.** היה מיעץ באמצעות ספרי סגולות והיה אומר את סיבת מחלתם ומה חליפתם.

הקדיש את כל יומיו ולילותיו לעבודת הבורא יתברך. גאון בנגלה ובנסתר. מידת החסד והצדקה היה טבועה בדמו של רבינו. ביתו היה בית הכנסת אורחים, בחו"ל ובארץ הקודש, היו אף מספר עניים הסמוכים על שולחנו מדי שבת וחג באופן קבוע. בהיותו במארוקו היה דואג לד' מינים עבור כל בני עירו והיה מחלק לכל משפחה כמספר הנפשות חינם אין כסף. מעשה החסד שלו היו מופלאים. היה מכניס אורחים גדול. נזר מאוד מלשון הרע ולא דיבר רע על שום אדם. התבקש לבית-עולמו ביום שישי ערב שבת, י"ב אדר ב' ה'תשל"ג (1973). חי כ-85 שנים. ציונו בהר המנוחות שבירושלים.

אביו: החסיד ר' שלמה (היה מתענה תענית הפסקה בת שישה ימים רצופים פעמיים בשנה. בנוסף עסק בגמילות חסד של אמת בשם 'חברת רשב"י'). **אמו:** מרת טאנא (אחות הרה"ק רבי מכלוף אחר). **אשתו:** מרת חנינא (בת דודו הרה"ק רבי מכלוף אחר). **מרבתי:** ר' יעיש עקיבא

ילדיו: ר' שלמה, ר' מכלוף (נפטר בגיל כ"ו, היה גאון בתורה ודרשן עצום - נקרא ע"ש סבו הגדול ר' מכלוף אחר זיע"א. מסופר כי לפני לידתו בא הצדיק רבי מכלוף לבתו מרת חנינא בחלום ואמר לה: 'התינוק שייולד לך הוא גלגול שלי בעוה"ז לזמן קצר'). לצדיק ואשתו נולדו עוד ג' פעמים תאומים שנפטרו בילדותם ממחלת החצבת.

בעל חסד עצום בגופו ובממונו, היה מרבה לשלוח תרומות לישיבות שונות. בזקנותו נכנס אליו אברך צעיר לאסוף את קופת הצדקה שבביתו, ותוך כדי שיחה סיפר האברך, כי הוא התאלמן מאשתו ל"ע שנפטרה צעירה בדמי ימיה. אז הרב כאב את כאבו, ומיד אמר לו: "אני מכיר אשה טובה בשבילך!". ותיכף ומיד נסע הרב (למרות שהיה אז למעלה מגיל שמונים שנה ובקושי עמד על רגליו!) באוטובוס ממבשרת ציון לירושלים, ומשם לקח אוטובוס לקריית יובל וחיפש בעייפות ובטירחה את בית-המשפחה, שהכיר טוב ממרוקו (שהיו יתומים ג"כ) והציע להם את השידוך, ובחסדי ה' הוקם בזכותו בית נאמן בישראל של בני תורה המושתת על התורה והמצוות.

בחודש אב ה'תש"א, בן אחיו הר' מאיר שריקי הי"ו (חזן ושוחט במבשרת ציון) חלה ל"ע וקיבל אירוע מוחי ושכב בבית-הרפואה במשך שלושה ימים. לאחר שהשתחרר עדיין היה בדאגה גדולה ממצבו. והנה לילה אחד חלם, שהוא נמצא בביה"כ מלאה באנשים והיה שם שמחה גדולה ומישהו שר בתוך הקהל. ובתיבה ישבו רבנים גדולים ובהם ר' יעקב שריקי ור' אליהו שריקי. ואז ר' מאיר המזכר בא אליהם ואמר: "רבתי! אני חולה!". ואז ר' יעקב שריקי אמר לר' מאיר: "אל תפחד, יש לך עוד 25 שנים לחיות!". ובאמת מצבו השתפר עד לבלי היכר ברוך ה' חי עימנו.

רבינו היה מומחה בחכמת 'כף היד' (כמו אחיו הגדול כ"ק הרב הקדוש ר' משה שריקי זצוק"ל). וסיפרה אשה, שקודם שילדה אמר לה, שתלד בן ואחר כך תיכנס לחולי כבד. וסיים: "רק הקב"ה יתברך יציל אותך מזה". וכך היה, שתיכף אחר הלידה חלתה זמן רב עד שהתרפאה בחסדי ה'. כמו כן אשה אחרת סיפרה שאמר לה **בצעירותה** שבסוף ימיה תסבול חולאים. וכך הוא שכיום ה' ירחם אומנם זכתה לאריכות ימים ושנים, אבל חולה ב"מ לעיתים תכופות. לאשה אחרת שפנתה אל הצדיק בשל העובדה, שלא זכתה שנים רבות לפניו, אמר, **שבקרוב תלד בן ואחריו עוד ג' בנים זה אחר זה, ולאחר מכן בת ומדברי הצדיק לא נפל מאומה, וכך היה.**

בעירו איליג שבמרוקו היה נוהג להתחיל תפילת מנחה ב'פתח אליהו' בקול רם, קול חוצב להבות, לכבוד ה'. ומספרים כשהיה מתחיל 'פתח אליהו' היו שומעים את קולו עד ה'מלאח' (השכונה) השניה, והיו יודעים שהתחילה תפילת מנחה.

בשנותיו האחרונות עבר להתגורר אצל בנו ר' שלמה הי"ו בשכונת קטמון בעיה"ק ירושלים ת"ו, ובשנים אלו סבל ייסורים וקיבלם באהבה והיה אומר תמיד "טוב שיש לי ייסורים בעולם הזה כך אלך נקי לעולם הבא". כשבועיים לפני פטירתו אמר לכלתו פריחא תחי' (לבית סבאג) שתכין סעודה של דגים ובציים. וכששאלה אותו למה? אמר לה: "את לא רואה את רשב"י ורבי מאיר בעל הנס?!" וכן הזכיר עוד שמות של צדיקים. (מנהג מיוחד היה לרבינו, להתחיל ולסיים את כל ספר הזוהר מתחילת חג הפסח עד יום ל"ג בעומר, וביום ל"ג בעומר היה עורך בביתו סעודה גדולה בשירים ותשבחות לכבוד הילולת רשב"י זיע"א, לסעודה זו הזמין קהל רב ואכן זכה שרשב"י הקדוש בא אליו. ומכאן ניתן לראות מגדולתו של רבינו שהכיר צורת הצדיקים והם באו ללוותו).

ובתוך הסעודה קרא רבנו את המגילה ולאח"כ ניטל ממנו כח הדיבור והיה שוכב במיטה בין חיים למוות. יומיים לפני פטירתו בא לכלתו בחלום ואמר לה: 'עוד יומיים יקרה משהו בבית'. והיא הבינה, שרצה לומר לה שתשיח עליו, שלא יפטר בלי שיקראו עליו קריאת-שמע. ואכן אחרי יומיים ראתה שקיצו קרב וקראה לשכנים, ואמרו עליו קריאת-שמע ומיד התבקש לבית-עולמו.

האדמו"ר הרב נפתלי צבי הלברשטאם זצ"ל מבאבוב - נולד בשנת ה'תר"צ (1930) לפני שפרצה השואה האיזומה. עם פרוץ מלחמת העולם השנייה והתחלת ימי השואה, נרצח האדמו"ר בעל ה'קדושת ציון' מבאבוב, ובנו ונכדו (האדמו"ר ר' שלמה השני ורבינו) נמלטו אל בוכניה, לגטו שהקימו שם הנאצים. מאותו הזמן ועד סוף המלחמה הקשה והאיזומה, חיו השניים חיים של מסירות נפש, כאשר בכל רגע היו מוכנים למסור את נפשם בעבור יהדותם. ואכן, היו פעמים, שהאב והבן נתפסו, וברחמי שמים עליהם, ניצלו. פעמים רבות שמו את נפשם בכפם כדי להציל יהודים, ורבינו עמד פעמים רבות על סף המוות ונשאר איתן ברוחו, כשכל ימיו עמל לעשות למען זולתו ברוחניות ובגשמיות. דומה, כי הצלה זו הייתה כדי להקים מחדש את פארה של חסידות באבוב, שרובה ככולה עלתה בכבשן האש ואביו למעשה הקים מחדש וביסס את חסידות באבוב לאחר השואה. בדרך לא דרך ניצל רבינו, ועלה על אניית מפרש ישנה, שהפליגה מרומניה לתורכיה.

לאחר תלאות רבות הגיע לתורכיה ומשם לארץ. שם למד בישיבות 'תורה ויראה' ו'בית אברהם סלונים'. מאוחר יותר נפגש שוב עם אביו בארה"ב, לאחר שגם הוא ניצל בנסים מופלאים. במשך כל השנים עמד לימין אביו בבניית החסידות והקמת מוסדות התורה והחינוך באבוב בארה"ב ובעולם כולו. לאחר פטירת אביו הוכתר למלא את מקום אביו. נפטר בי"ב באדר ב' תשס"ה (2005). חי כ-75 שנים.

סבא (מצד אביו): האדמו"ר ר' בן ציון הי"ד. **סבא (מצד אמו):** ר' חיים יעקב טייטלבוים מלימנוב. **אביו:** האדמו"ר ר' שלמה (השני) מבאבוב. **אמו:** מרת בלומא רחל. **אשתו:** מרת העסא (בת ר' יוסף פנט מדעש). **חתניו:** ר' מרדכי דוד אונגר (הוכתר על ידי חלק מהחסידים כאדמו"ר מבאבוב), ר' יהושע רובין (בן ר' מרדכי דוד מסארגן) המכהן כאב"ד בחצרו של גיסו.

מסופר על רבינו שלפני שעלה על כס האדמורו"ת, נכנס פעם אחת לבית מרקחת וראה שם את אחד משכניו. מיד פנה אליו רבינו ואמר: "אתה בעל משפחה גדולה ומטופל בילדים רכים, ואני כבר זכיתי להשיא את כל ילדיי, ובכן, הגד לי איזה תרופה אתה צריך, ואני כבר אקנה לך ואביא את התרופה לביתך, כי חבל על כל דקה שלך, ואתה צריך לעזור בבית", וכך היה, היהודי הלך לדרכו, והרבי קנה את התרופה עבורו והביא אותה לביתו...

פעם נכנס אצל רבינו אדם אחד, ואמר, שזוגתו רוצה לנסוע בימות הקיץ לקאנטרי, והוא טען, שלא צריכים לנסוע לשם, כי זה רק מותרות, והיא רוצה לעשות כך רק מפני שהיא רואה אחרים שעושים כך, והוא אומר, שיש לעמוד בתוקף שלא לנסוע שם, אך אשתו משיבה לעומתו בתוקף, שכן צריכים לנסוע, והוא אינו יודע מה לעשות. אמר לו רבינו, שהוא רוצה לשמוע את דעת אשתו בנידון, ומבקש, שהיא תתקשר אליו.

ואכן האישה התקשרה לרבי, והתלוננה, שהיא עובדת קשה מאוד כל היום בבית, ומסדרת את הבית כל היום, וכבר הרבה זמן שהיא רואה רק את הקירות של הבית - כל היום והלילה - והיא מרגישה, שהיא באפיסת כוחות. היא צריכה לצאת להתרענות, מה גם שרוב חברותיה נוסעות לשם. מדוע עליה להיות שונה מהן, ובפרט שהיא מרגישה שהיא כבר לא יכולה להמשיך כך, רק שבעלה אינו רוצה, כי אין לו כסף. לדבריה - **זה מצב של פיקוח נפש**. רבינו הקשיב לכל דבריה בתשומת לב דקות ארוכות, ובסופו של דבר הצדיק את בקשתה, "ובנוגע למצב הכספי של הבעל", אמר הרבי, "אכן אין לבעלך כסף", **ברם הוא יפתור את הבעיה, ו... הוציא מכיסו את כל הסכום ונתן עבורה שתיסע לקאנטרי לחיים ולשלום...**

בבורו-פארק יש אולם, שאם אין משלמים קודם החתונה את כל הסכום של האולם, מבטלים את ההזמנה של האולם, והיה אדם אחד, שלא היה לו כסף, וביקש מבעל האולם שימתין עבורו עד יום החתונה, ואז ישלם לו את מלוא הסכום של האולם, ואכן בעל האולם נענה לבקשתו, והסכים להמתין עד יום החתונה בתקווה, שאז יפרע הלה את כל הסכום של האולם. בליל החתונה - לאחר החתונה - הגיע בעל האולם למחותן וביקש את הכסף, והלה אמר לו בצער רב, **שאין לו, ואין לו מה לעשות.**

כששמע בעל האולם את דבריו, התרגז מאוד ואמר, שתיכף יראה מה שיעשה לו. הוא מיהר לנעול את דלתות האולם, ונכנס למשרד שלו והם - המחותרים החתן והכלה - **נשארו סגורים בתוך האולם בשעה מאוחרת בלילה ללא אפשרות לצאת, ולא ידעו מה לעשות.** לפתע נצנץ רעיון בלב המחותר, הוא מיהר להרים טלפון לרבינו, וסיפר לו את כל הסיפור וביקש ממנו, שיטלפן לבעל האולם שיפתח את הדלת.

לאחר מספר דקות, פתאום שומעים רעש - אדם שנוקש בחוזקה על דלת האולם באישון לילה, וכאשר פתח בעל האולם את הדלת, התפלא מאוד לראות את רבינו עומד בחוץ. כמובן, מיד הכניסו אותו, והוא שאל את בעל האולם באיזה סכום מדובר. כששמע הצדיק את הסכום, שילם מיד את כל החוב, והורה לבעל האולם לשחרר מיד את כולם מהאולם לשביעות רצון שני הצדדים...

הסיפורים מתוך 'נועם שיח' - שיחות הגה"צ רבי שלמה זלמן פרידמן שליט"א אבד"ק סאנטוב לייקווד

הצדיק הנסתר הרב יוחנן ג'אניאן זצ"ל הידוע כמחלק ההדסים- נולד בפרס. העניות בבית הוריו הייתה כה גדולה, עד שאפילו נייר לכתוב עליו לא היה. בעודו ילד התייתם מאביו ואימו. אחיו קיימו את צוואת הוריהם ודאגו להעלות את רבינו לארץ ישראל. האדמו"ר מזוועיהל, ר' שלמה גולדמן, לקח את רבינו תחת חסותו, והוא התעלה. רבינו הצטרף לחבורת 'תיקון חצות'. היו מתכנסים בכל לילה זקני תלמידי חכמים וצדיקים, שהיו בוכים את צער השכינה הקדושה. גם לאחר שנישא, העניות שררה בביתו, וכדי להחיות את נפשם היו קונים במשקל לחם יבש.

באחד הימים פנה אליו הרה"ק ר' אהרון ראטה (מ'שומרי אמונים) ואמר לו, כי עליו להביא הדסים לכבוד שבת המלכה - וכן עשה. רבינו היה מהצדיקים הנסתרים והרה"ג ר' אברהם אהרונביץ התבטא לא אחת על רבינו, בעת שיצא ר' יוחנן מביתו, ואמר: "כעת היה בביתי ראש ה-ל"ו הצדיקים, מוכר הבשמים". למרות עניותו היה בשמחה עצומה.

מקובל. בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו. ענוותן מופלא. הסתיר את ידיעותיו והיה מתבטא, כאשר ביקשו לערבו בענייני הלכה, כי הוא עם הארץ פשוט ואינו מבין, מה מבקשים ממנו! במוצאי שבתות העידו מספר מקורביו, כי דלתותיו היו נעולות, ולאחר שלחץ אחד מהמקורבים אמר רבינו, כי אליהו הנביא היה בביתו. על אף עניותו הרבה חילק סכומים עצומים לצדקה.

רבינו ידע את יום פטירתו ורמז לא מעט למקורביו על כך. הצדיק התקשר אליהם וביקשם, שיגיעו בזריזות לביתו. שם ברכם כאילו נפרד מהם. לאחר מספר ימים הבינו היטב מדוע נהג כך... כמו כן הדגיש, כי הוא מזרעו של מרדכי היהודי וכאשר התבקש ב-י"ג באדר ה'תשנ"ט (1999) לבית-עולמו, הבינו, את אשר דיבר. ציונו בהר-המנוחות בירושלים.

אביו: ר' חיים. **אמו:** מרת שרח. **אשתו:** מרת שרה (בת הצדיק ר' מיכאל כהן). **מרבתינו:** האדמו"ר ר' שלמה גולדמן מזוועיהל, המקובל ר' יעקב מונסה. **בניו:** ר' אלעזר, ר' יוסף. **ספריו עליו:** ירבי יוחנן מחלק ההדסים- תולדות חייו של רבינו וסיפורי הנהגות צדיקים נסתרים בדור האחרון- ח"א.

אחד מבני משפחתו של הגאון מרן ר' בן ציון אבא שאול זצ"ל סיפר בימי השבעה: "הייתה תקופה, שבה מרן ר' בן ציון אבא שאול לא חש בטוב וקיבל על עצמו, כי לאחר שיתרפא יערוך סעודת הודיה. לאחר זמן מה חזר ר' בן ציון לאיתנו, אולם שכח לעשות את סעודת ההודיה. לילה אחד חלם ר' בן ציון, כי ר' יוחנן ניגש אליו (באותה תקופה היה רבינו בן החיים) ואומר לו: "מה עם הנדר, אשר נדרת לערוך סעודת הודיה לבורא העולם?" וזירזו לקיים את הבטחתו.

למחרת, ר' בן ציון הלך במעלה רח' עזרא בירושלים והנה רואה הוא מולו את ר' יוחנן הפונה אליו ואומר: "מה עם הנדר, אשר נדרת לה' כאשר תבריא?". הגאון הרב בן ציון נדהם, וכמובן, קיים את הבטחתו. מני אז פעמים מספר ניגש לרבינו וביקש ממנו, שיברכו - והוסיף, כי מוכר הבשמים אינו איש פשוט כלל.

יפר ר' ישראל גליס: "היה לי ידיד מבוגר בשם ר' אריה.ג. זצ"ל, אשר שנים רבות התקשה למצוא את בת זוגו. באחד הימים לקחתיו לבית רבינו ושחננו בפניו את צערו של בחור זה. ר' יוחנן יעץ לבחור הנ"ל, כי יפתח גמ"ח לחלוקת תבניות ריקות של ביצים עבור סוחרי ביצי משק, למרות שלא היה מובן מהו הסוד בדבר, קיבל הבחור את דבריו והחל לעסוק בכך.

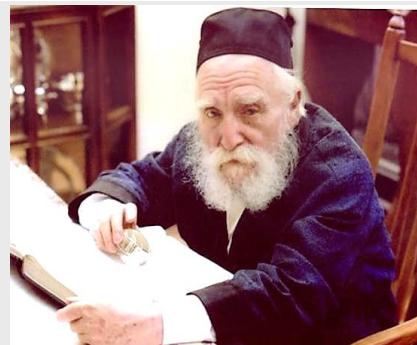
בכל יום נהג לאסוף תבניות ריקות רבות, ולאחר מכן היה מניחם בישיבת 'עץ החיים' ובזמנו הפנוי מכר בפרוטות לסוחרי ביצים. והנה סובבו מן השמיים, כי במהלך עיסוקו בחלוקת התבניות הכירוהו בעלי משק שונים, ולאחר זמן קצר בא בברית נישואים עם בתו של אחד מבעלי משק ביצים מהגדולים בארץ, או אז הבין, מדוע יעץ לו ר' יוחנן לעסוק בחלוקת תבניות ריקות.

מקורבו, ר' ירון לוי אשר זכה לקחת את רבינו ברכבו בשנותיו האחרונות למירון סיפר, כי בהיותו נער, החליטו הוא וחבריו לעשות מעשה נערות ורשמו על פתק שם של אדם אשר נפטר מן העולם. הם פנו לרבינו וביקשו ממנו להתפלל עבורו לישועה. הצדיק הביט בשם המופיע בפתק ושאל בתמיהה: "הוא עימנו?". מאחר שלא הבנו את כוונתו אמר לנו בצורה, שלא משתמעת לשתי פנים: "זה מן הנפטרים! הוא לא בין החיים!".

פעם הגיע לרבינו אדם, שנזקק לעצה וברכה. בטרם יצא מבית הצדיק פנה אליו ר' יוחנן ושאל: "האם הנחת תפילין היום?". הלה התפלל והשיב כי כמובן הניח. אולם רבינו אמר: "התפילין פסולות! וגם שבע מזוזות בביתך פסולות!". למותר לציין, כי מדברי רבינו לא נפל דבר, ולאחר הבדיקה גילה, שהתפילין פסולות - וכן כל שבע המזוזות שבביתו נתגלו כפסולות!

הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל: נולד בשנת תרנ"ה (1895) בעיירה אוזדה שברוסיה ביום הולדתו של משה רבנו, ונקרא על-שמו. צאצא למשפחת הגר"א, בעל 'סדר הדורות', תוספות יום טוב והשל"ה. עוד בילדותו ניכר כי נועד לגדולות ונודע כ'עילוי'. בגיל עשר כבר היה בקיא במסכתות בבא קמא, בבא מציעא ובבא בתרא. בגיל 13 נשלח ללמוד בישיבת 'עץ החיים' ובהמשך יסד את 'ישיבת קוברין'. עד גיל 15 סיים את כל הש"ס והשולחן ערוך. לאחר פטירת אביו, התמנה לרבה של עיירת אוזדה. בשנת ה'תרפ"א (1921) החל לשמש כאב"ד של העיר ליובאן שברוסיה. בחודש שבט ה'תרצ"ז (1937) היגר לארה"ב ושימש כראש ישיבת 'תפארת ירושלים' בניו יורק. תפקידו אותו מילא במשך 50 שנים עד לפטירתו. כיהן כנשיא אגודת הרבנים של ארה"ב וקנדה וכנשיא ארגון 'עזרת תורה'. גאון אדיר. רבים ראו בו כגדול דור.

שאלות רבות הופנו אליו בבעיות טכנולוגיות מודרניות, רפואה והלכה ובעיקר היהדות ואלפי תשובותיו בהלכה הופצו בעולם היהודי כולו. היה פעיל בענייני ציבור וחינוך בקהילה היהודית. הותיר אלפי עגונות לאחר השואה. עשה חסד עם כל אדם באשר הוא. נשא בעול הציבור. רדף אחר השלום. נפטר בניו-יורק ביום שני במהלך תענית אסתר י"ג אדר שני ה'תשמ"ו (1986). קבור בהר המנוחות. בהלווייתו שהתקיימה בחג הפורים בירושלים השתתפו מאות אלפים. חי כ-91 שנים.

אביו: ר' דוד. **אמו:** מרת פייא גיטל. **אישתו:** מרת סימה (בת ר' יעקב משה קסטנוביץ). **בניו:** ר' דוד (ראש ישיבת 'תפארת ירושלים' בניו-יורק וחבר מועצת גדולי התורה בארה"ב), ר' ראובן (ראש ישיבת 'סטטן איילנד'). **חתניו:** ר' אליהו משה שיסגל (ר"מ בישיבת 'תורה ודעת' בברוקלין), ר' ד"ר משה דוד טנדלר (רב במונסי ניו-יורק, מומחה בתחום רפואה והלכה). **מרבותיו:** הגאונים ר' איסר זלמן מלצר, ר' פסח פרומקין. **מתלמידיו:** הגאונים ר' ניסן אלפרט, ר' שלמה אבינר, ר' חיים חייט **מספריו:** **יאגרות משה- שו"ת** (שמונה כרכים) **ידברות משה:** שיעורים בסוגיות הש"ס. **ידרש משה-** אגדה ופרשת שבוע **יקול רם- חידושים** ומוסר **יוגד משה-** על הגדה של פסח **יד משה- שו"ת**.

פ עם אחת באה אשה אחת אל הגאון האדיר רבי משה פיינשטיין זצ"ל, ודמעתה על לחיה. היא שפכה בפניו את מר לבה... שלא זכתה עדיין לפרי בטן, ועברו כבר שנים רבות מנישואיה. רבי משה שמע בכבוד ראש את דבריה, ובירך אותה בהתרגשות מעומק לבו, שתזכה לבן זכר. ובאמת התקיים בה "צדיק גוזר והקדוש ברוך הוא מקיים", **וכעבור שנה נולד לה בן זכר למזל טוב**. זמן קצר לאחר הלידה, באה אותה אשה לרבי משה, לבשרו, שנולד לה בן זכר בזכות ברכתו. אותה אשה הייתה ציירת מומחית, **ולאות תודה, הוקרה והערכה, ציירה את דמות דיוקנו של רבי משה עצמו באומנות נפלאה, והביאה לו את זה כדורון**. רבי משה הודה לה מאוד על המתנה הנפלאה, ואמר שהציור מאוד מאוד יפה – ממש מעשה אמן! ותלה את התמונה בסלון ביתו.

כעבור שלוש שנים, באה אותה אשה עם בנה לרבי משה לרגל החלק'ה, וביקשה ברכה, שהבן יגדל לגדול בתורה וביראה. כמובן שהוא קיבלם בסבר פנים יפות, ובירכו מעומק לבו, ולאחר מכן שניהם יצאו מאתו ונפרדו לשלום. לפתע בעודה מהלכת, שמעה, שאדם אחד רץ בעקבותיה וקורא אליה בקול: "סליחה, חכי רגע!" וכשהפנתה את ראשה, **ראתה שלא אחר מאשר רבי משה בכבודו ובעצמו הוא הרץ בעקבותיה. האשה השתוממה מאוד, הגאון האדיר רץ בעקבותיה?! מובן, שתיכף ומיד נעצרה ועמדה על מקומה**. כשניגש אליה הגאון רבי משה, אמר לה, **שתמחול בטובתה לעלות בחזרה לביתו**. האשה נבהלה מאוד, כי לא ידעה, מה בדיוק אירע ועל מה ולמה הגאון קורא להם לביתו, אולי, חלילה, יש לו איזה קפיידא עליה, או אולי עשה בנה משהו בזמן שהיו אצלו. היא עלתה לבית רבי משה, והצדיק אמר לה: את התמונה היפה שעשית עבורי, והבאת לי לפני שלש שנים - הייתה תלויה כל הזמן כאן בסלון ביתי. **ודעי לך, זה שהתמונה לא נמצאת כאן עכשיו בסלון, זה לא חלילה מפני שאינה יפה, אלא מפני שעושים כאן שיפוצים, ולכן העברתי אותה לחדר אחר. ומיד שסיים את דבריו, הורה להם, שיבואו לראות את התמונה בחדר האחר**. האשה נכנסה בעקבותיו, וראתה את התמונה תלויה שם... כך נזרר רבינו הגדול לבל יפגע באף אדם...

ר בינו היה נוהג לבוא לעזרת רעייתו, כל אימת שהתעורר צורך בכך. אם כי הרבנית לא רצתה את מעורבותו של רבי משה בענייני "העולם הזה" של הליכות הבית. בהגיעם לאמריקה - התקשתה הרבנית להתמודד עם עריכת הקניות בארץ זרה עם שפה לא פחות זרה. **לא הייתה זו פחיתות כבוד עבורו להילוות אליה למכולת או לשוק הירקות**. פעם נתגלה, רבי משה, והוא כבר בא בימים, עומד במטבח ומדיח כלים. הרב נשאל על כך והוא הסביר בפשטות: **"הרבנית אינה חשה בטוב, ויודע אני, עד כמה אינה אוהבת לראות את הכלים בלתי מודחים ולא במקומם ולכן אני שוטף כלים"**.

במנהטן, בצד המזרחי, שכנה כבוד ישיבתו של הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל ראש מתיבתא "תפארת ירושלים". והנה הגיע למקום יהודי אחד שזכה זה מקרוב להתקרב ליהדות. הוא שמע כה הרבה על רבי משה, **עד שחשק עז התעורר בקרבו לראותו, ולו פעם אחת בלבד**. יודעי דבר, יעצו לו לגשת לבניין הישיבה לתפלת שחרית. בית הכנסת היה מלא בבחורים, אברכים, בעלי בתים וקבצנים. מיועדנו סרק את פני האנשים, ואולם לצערו איש מהם לא נראה לו הרב הדגול, אשר כל העולם שחר למוצא פיו. לבסוף אזר עוז ופנה לאחד המתפללים, כשהוא מבקש שיאמר לו מיהו רבי משה. האברך הצביע לעבר הרב, והאיש נדהם. התברר, שרגעים אחדים קדם לכן, **ניגש אליו הרב פינשטיין והושיט לו את ידו לברכת "שלום עליכם"**, אך האורח, שסבר כי הוא עוד קבצן, מיהר להוציא חצי דולר מכיסו והניחו בתוך כף ידו... ברוב עדינותו, **נטל רבי משה את הכסף, הודה לאיש והלך, וכל זאת כדי שלא לגרום לו, חלילה, לאי נעימות!!!**

האדמו"ר הרב יוחנן סופר מערלוי זצ"ל הידוע כ'אמרי סופר' - נולד ב-י"ג בטבת ה'תרפ"ג (1923) בערלוי (הונגריה). דור חמישי לחת"ם סופר. בצעירותו למד בישיבת ורפלט שבהונגריה ובישיבת יארמאט. במהלך ימי מלחמת העולם השנייה היה במחנות עבודה שם חיזק יהודים להמשיך בחיי תורה וחסידות על אף הקשיים.

לאחר תום המלחמה הגיע לעיר בודפשט שבהונגריה. בשנת ה'תש"ז (1946) הקים את ישיבת ערלוי עם בחורים שנותרו מקהילת ערלוי כאשר הרב עמד בראשה. בשנת ה'תש"י (1949) עלה לארץ עם קבוצת בחורים שלמדו איתו. התגורר בשכונת קטמון בירושלים ובמשך כ-40 שנה שימש כחבר נשיאות מועצת גדולי התורה של "אגודת ישראל". לתקופה קצרה התמזגו עם ישיבת פרשבורג בירושלים (בראשות הרב עקיבא סופר מח"ס "דעת סופר"), שם שימש כמגיד שיעור.

בשנת ה'תשי"ג (1952) הקים עם אחיו ר' שמואל בנימין את ישיבת אהל שמעון מערלוי (על שם סבו) בשכונת קטמון בירושלים. ייסד בתי כנסת וכוללים בריכוזים חרדיים בארץ ישראל ובחו"ל הקרויים על שם אביו, ה'יד סופר', ותלמודי תורה על שם ה'כתב סופר'. בנייני מוסדות בגבעת משה שבירושלים והמכון להוצאת כתבי יד, שהקים ע"ש ה'חת"ם סופר'. מעולם לא הלך לישון כשפרוטה בכיסו. תמיד חילק הכל לצדקה. נפטר ב-י"ג באדר א' תשע"ו (2016). חי כ-93 שנים. ציונו בהר-המנוחות שבירושלים. בנו הגדול רבי משה מונה כאדמו"ר אחרי אביו.

סבא (מצד אביו): האדמו"ר ר' שמעון (רבה של ערלוי, בן ה'כתב סופר' אב"ד פרשבורג).
סבא (מצד אימו): ר' יוסף אשר הלוי פולאק. **אביו:** האדמו"ר ר' משה.
אימו: מרת טושנא שנפלד. **אשתו:** מרת מרים (בת ר' יעקב פאלל, נכד של אחות החת"ם סופר).
מרבתינו: אביו, ר' משה. סבו, ר' שמעון. האדמו"ר ר' אהרון רוקח מבעלז, האדמו"ר ר' יעקב יוסף טברסקי מסקווירא, ר' יוסף אשר הלוי פולאק, ר' חיים אהרן דוד דויטש הי"ד (רב העיר באלאשא-יארמוט).

מתלמידינו: ר' יעקב יוסף זינגר. **ילדיו:** האדמו"ר ר' משה (רב קהילת ערלוי בירושלים, חתן ר' משולם יששכר אשכנזי), ר' יעקב (רב קהילת 'כתב סופר' בביתר עילית, חתן ר' מרדכי דוידוביץ), ר' אברהם שמואל בנימין (ראש ישיבת ערלוי), ר' שמעון (רב בית המדרש 'תורת משה' בצפת), ר' עקיבא מנחם (רב קהילת ערלוי בבני ברק, חתן ר' בעריש וייס), ר' זלמן ישעיה דוד (רב קהילת ערלוי בבורו פארק, חתן ר' ניישלאס), ר' אהרון (רב קהילת ערלוי באלעד).
מספרינו: אמרי סופר • אפריון חתנים • יומין דחנוכה • יקינה לשואה.

הרב יעקב בער רוזמן, המשמש בקודש אומר, שלא בכדי ראינו את המוני התלמידים מתגוללים בבכי בהלוויית רבינו הקדוש. על סערת הנפש יכלו לראות נכוחה, כי התחושה הייתה כשל בנים לאב אוהב, והרבה מעבר לכך. הרבי היה בשבילנו הכול. הרבי, הראש ישיבה, המורה דרך והדוגמה האישית. כל תלמיד בישיבה היה אצלו כבן יחיד.

לפני כשלוש שנים בימי החנוכה, היה נהוג, שכל תלמידי רשת הת"תים דערלוי התכנסו לבית מדרשו לחזות בזיו פניו ולהתברך מפיו הקדוש. בשיאה של המסיבה עברו לפניו כל ילדי החמד, וקיבלו מידי דבר מתיקה. כיוון שחולשתו כבר גברה עליו, הפצירו בו המשמשים בקודש שיחדל ממנהגו זה ויאציל מברכתו בכלליות על צעירי הצאן. אך הרבי לא וויתר. הוא רצה שיעברו לפניו אחד אחד, בהראותו פנים שוחקות ואוהבות לכל עלם רך. מדובר בכ-900 ילדים בלי עין-הרע! ראינו שהמאמץ כבד עבורו מאוד וסופו של התור המשתרך לא נראה באופק, ולכן הפציר בו בנו ממלא מקומו האדמו"ר שליט"א שיפרוש למנוחה ויברך בכלליות. אך הרבי לא וויתר עד לאחרון התלמידים, דבר שהתמשך לכדי שעתיים ומחצה! בשובו לביתו נענה ואמר לסובביו: "אכן קשה היה עבורי עד מאוד המאמץ המתמשך. אך רציתי להראות דרך למלמדים, שהיחס צריך להיות אל כל ילד וילד באופן אישי, באבהיות ובפרטיות, מתוך כבוד וחיבה, מתוך שימת לב והקדשת מחשבה לצרכים הייחודיים של כל אחד ואחד."

כאשר אחד הבחורים הצטנן ושכב במיטתו, הבחור הופתע לגלות, שבשעה שלוש לפנות בוקר הגיע הצדיק לחדרו. התברר כי רבינו יצא בקור הלילה של חודשי החורף כדי לשאול בשלומו.

ה'הגה' צ"ר שמעון, רב קהילת תורת משה בצפת סיפר על רבינו כי מעולם לא נטל משכורת מהישיבה. הצדיק הסתפק בשכר קטן כיועץ המכון להוצאת כתבי החת"ם וגם זאת לקח רק עד גיל 65. לאחר מכן לא הסכים לקחת, בטענה, שהוא הגיע לגמלאות ואינו יודע אם מותר לו עוד לקחת כסף.

כל הפדיונות שהגיעו אליו לצד פתקאות היה שולח מיד לישיבה. לא אחת כשהתעוררה לו שאלה, היה קורע את הצ'קים שקיבל ומשליכם, וכאשר הגיע התורם, הוציא לו את הצ'ק הקרוע והחזיר לו. גם כשהיה מדובר במזומן, היה רבינו שומר את הכסף, ובהזדמנות הראשונה כשהגיע התורם, הוא החזיר לו את הכסף.

(מעובד מתוך 'שופריה דרבי יוחנן' - המבשר)

האדמו"ר הרב פינחס מנחם אלטר זצ"ל מגור - נולד ב-כ"א תמוז ה'תרפ"ו (1926) בפלניצה כבן זקונו של אביו, שהיה בן 60 בלידתו. כבר בעודו צעיר נחשב כעילוי ואחיו הגדולים התייעצו עימו לפעמים. נודע בכוח זכרונו. נמלט עם אביו מאירופה אחרי כיבוש פולין על ידי גרמניה, ובשנת ה'ת"ש (1940) עלו לארץ ישראל. התפרנס מניהול חנות ספרים עד שנת ה'תשי"ז (1957) בה מונה לראשות הישיבה בידי אחיו, ר' ישראל, שכיהן אז כאדמו"ר מגור. עקב ענוותנותו והתבטלותו בפני אחיו הגדול לא התפרסם עד אז כתלמיד חכם, אך הצלחתו כראש ישיבה ורמתם הגבוהה של שיעוריו העלו את ההערכה כלפיו.

גם כראש ישיבה הקפיד על קיום אורח חיים צנוע. כיהן כחבר נשיאות ונשיא מועצת גדולי התורה, וכחבר הנשיאות של מפעל הש"ס. בשנת ה'תשל"א (1971) התמנה ליו"ר אגודת ישראל. בשנת ה'תשנ"ב (1992) נפטר אחיו ר' שמחה בונים ורבינו מונה לאדמו"ר השישי של חסידות גור. **ענוותן. בעל רוח-הקודש. עזר רבות לזולת.** נפטר ב-ט"ז אדר ה'תשנ"ו (1996). חי כ-69 שנים. ציונו בירושלים בחצר ישיבת 'שפת אמת' סמוך לקבר אביו. על פי עדות המשב"ק התבטא לפני פטירתו: **"מיתת צדיקים מכפרת. כלל ישראל שרוי במצב קשה. צריך מסירות נפש בשביל כלל ישראל. אני רואה, שכאן קשה לפעול מלמעלה אפשר הרבה יותר לפעול"**. אחיינו ר' יעקב אריה אלטר משמש כאדמו"ר השביעי של חסידות גור.

אביו: האדמו"ר אברהם מרדכי אלטר (ה'אמרי אמת'). **אימו:** מרת פייגה מינטשא (בת ר' יעקב מאיר בידרמן). **אשתו:** מרת ציפורה (בת ר' אברהם מרדכי אלטר. נישא בשנת ה'תש"ו 1946). **מרבתי:** אביו, ר' אברהם מרדכי, ר' חייקל מילצקי. **ילדיו:** ר' יעקב מאיר, מרת אסתר ליפל, ר' משה בצלאל, ר' שאול (ראש ישיבת 'שפת אמת'), ר' יהודה אריה לייב (ראש כולל של חסידות גור ורב שכונת רוממה בירושלים), ר' יצחק דוד (ראש כולל להוראה בית המדרש גור, בבני ברק), ר' דניאל חיים (ראש כולל חושן משפט בירושלים). **מספריו:** **יפני מנחם**- דרשות על פרשיות התורה והמועדים (5 כרכים), על הגדה של פסח והגהות על הלבוש **יתורתך שעשועי**- פלפולים על פרשת שבוע **יפנינים נחמדים**- ענייני פורים **יאוצר דרשות ומאמרים**- מדרשותיו **יפני שבת**- ענייני שבת **ישולי הגיליון**- הגהות על משנה תורה לרמב"ם וספר החינוך **מצותיך שעשועי**- ענייני בר-מצווה **יפני מלך**- ענייני נישואין.

באחת הפעמים פנה אדם לרבינו ושאל אותו, היכן לקנות דירה והרבי ענה: "חפש בניין שאחד השכנים בנה על גגו!". הלה הביע את פליאתו והרבי הסביר, שכיוון שהשכנים איפשרו לו לבנות, מכאן שזה בניין של שכנים טובים, שהם מוותרים אחד לשני, מפרגנים, בבנין כזה כדאי לגור! (מעובד מתוך 'נר לשולחן שבת')

"העבירו אותו כבר לטיפול נמרץ", סחו בני המשפחה בדאגה לרבינו, שבא לבקר את אביהם החולה. 'אומנם הוא היה בפנימית, אך מחלתו הכבידה, ואמש הועבר לטיפול נמרץ, כאשר המשמעות ברורה...'

הרבי שמע את הדאגה בקולם, וגם ליבו – ליבם של ישראל, הרגיש בצערם. יהודי סובל נוראות ממחלה קשה, בני המשפחה סובבים סביבו כאובים ודאוגים, אכן, צרות עם ישראל מרובות... כשפניו המאירות נראו בשערי המחלקה, כבר התייצב במקום מנהל המחלקה, פרופסור ידוע שם, שקיבל קריאה דחופה, כי צדיק ידוע מגיע לבקר את מטופל פלוני. הרבי שוחח עימו בעניין, שמע סקירה רפואית מקיפה, בסיימה אמר הפרופסור באופן די נחרץ: **'ההערכה שלנו מותירה לו – במקרה הטוב – חודש ימים לחיות...'**

הרבי הקשיב לדבריו בכובד ראש, רק על מסקנת הדברים הייתה לו הערה קצרה: "בלי לפגוע בכבוד הרופא, אני דווקא חושב, שאולי ניתן לבטל את הגזירה...". אמר הרבי בקצרה וחתם את הדין. אך נכנס הרבי לביקור בחדרו של החולה, מיד פרץ החולה בבכי מר. הוא סיפר לרבי את המצב הרפואי לאשורו ובמלוא כאבו, את ייסוריו הרבים ומכאוביו המתגברים, וגם את העובדה, כי הערכת הרופא ידועה לו, קשה ואכזרית ככל שתהיה... "רבי", בכה החולה והתייפח מרורות, "הן לצדיקים יש כוח לגזור, צדיק גוזר והקדוש ברוך הוא מקיים. אנא, יגזור נא הרבי לבטל את דברי הרופאים, ולהחזירני לחיים תקינים ובריאים!".

הרבי הביט בחולה המתייפח לפניו, ועיניו התמלאו רחמים. יהודי מתייסר, דינו, מבחינה רפואית, כבר נגזר, והוא נאחז בתקווה כטובע הנאחז בקש. "יש פעמים", אמר הרבי אחרי הרהור ארוך, "שגם לצדיקים אין כוח לשנות את הגזירה. במקום בו יש מחלוקת, אין לצדיקים כוח לגזור דבר וחצי דבר...". הרבי הגביה מעט את קולו והוסיף: **"אם יש מחלוקת, אם חסרה אחדות, אין כל כוח שיכול לבטל את הגזירה. יש להשקיע כוחות למנוע מחלוקת, ולחזק את האחדות. הביטו סביב וראו, אם יש משהו שנפגם באחדות, סכסוך או מריבה וכיוצא באלה. אם לעצתי תשמעו, השקיעו כוחות בנושא האחדות ואהבת חברים, ובעזרת השם תראו ישועה ורפואה שלמה"**, אמר הרבי, וחתם את הביקור...

בני המשפחה היו מופתעים, עד כמה קלע הרבי כחוט השערה לבעיה הבערת. כבר מספר שנים, שסכסוך כספי מעיב על היחסים התקינים במשפחה, אח אינו מדבר עם אחיו, ואף בני הדודים אינם מחייכים אלה לאלה. סכסוך כספי גרם לתבערה גדולה, והמשפחה מפולגת ומסוכסכת... עכשיו ההוראה ברורה, וגם המוצא מהסבך הרפואי. אם הסכסוך נוצר על רקע כספי – הרי שזה בדיוק הרגע להבין, שחיי האב חשובים לאין ערוך יותר מכל הון שבעולם... **עוד באותו ערב, כינס אחד האחים את בני המשפחה כולה. כולם ויתרו, חלקם ויתורים מפליגים, אך סוף דבר, כולם יצאו שמחים ומאושרים, לוחצים ידיים ומאוחדים...**

מספר ימים אחר כך, החלה מסתמנת מגמת שיפור. המחלה הלכה ודעכה, אב המשפחה החל לשוב לכוחותיו... כשהשתחרר מבית הרפואה הולך על שתי רגליו, נערכה סעודת הודיה חגיגית בנוכחות כל בני המשפחה המאוחדת והמאושרת, שציינו יחדיו את נס הצלתו הפלאית של אב המשפחה, שחזר מטיפול נמרץ לחיים תקינים, והדהים את הרופאים...

האדמו"ר הרב אברהם מנחם דנציגר מאלכסנדר זצ"ל - נולד בלודז' שבפולין ב-ג' בתמוז ה'תרפ"א (1921). בילדותו גדל והתחנך בבית סבו (אדמו"ר בצלאל יאיר מאלכסנדר). בשנות השואה הושמדו רובם של חסידי אלכסנדר שהתגוררו בפולין ובראשם האדמו"ר יצחק מנחם מנדל דנציגר (בעל ה'עקדת יצחק'). בשנת ה'תרצ"ג (1933) כשבע שנים טרם פרוץ המלחמה הורה האדמו"ר בעל 'עקדת יצחק' לבן דודו ר' יהודה משה לעלות לארץ. ואכן עלו האב ורבינו לישראל והתגוררו בירושלים והאב קבע את מושבו בשכונת 'כנסת', שרידי החסידים שעלו ארצה הכתירו את אביו ר' יהודה משה כאדמו"ר.

בתחילה למד רבינו בישיבת עץ החיים והפך לאחד מאריות שבחבורה. לאחר מכן למד בישיבת בית יוסף נובהרדוק בירושלים. באדר ה'תשל"ג (1973) נפטר אביו ורבינו הוכתר לאדמו"ר ושימש כאדמו"ר השישי של חסידות אלכסנדר במשך כ-32 שנים. היה בן הבוודים שנשארו מיוצאי חלציו של הרבי הזקן זצ"ל לאחר השואה. כיהן גם כחבר במועצת גדולי התורה של אגודת ישראל.

נודע כבעל מופת. רבים פנו אליו ונושעו. שקדן עצום. בעל רוח-הקודש. ענוותן מופלא. אביו מעיד עליו כי בעניין כיבוד אב לא ניתן לספר כלל, והוא ממש צדיק יסוד עולם! נפטר ב-י"ז באדר ב' ה'תשס"ה (2005). בנו, ר' ישראל צבי יאיר הוכתר כאדמו"ר השביעי לאחר פטירתו. חי כ-84 שנים.

סבו: ר' יחיאל יוסף טיברג מפלאוונה (מצד אביו), האדמו"ר ר' בצלאל יאיר (מצד אמו).
אביו: האדמו"ר ר' יהודה משה טיברג מאלכסנדר (בעל 'אמונת משה'). אמו: מרת פרל (בת דוד אביו, ר' בצלאל יאיר דנציגר). **אשתו:** מרת אסתר לאה (בת ר' חנניה יוסף הלפרין).

מרבותיו: ר' בן ציון ברוק, ר' אלעזר מנחם מן שך, ר' יוסף דינקלס, ר' דב בעריש וידנפלד (הרבי מטשעבין). **בניו:** בנו, ר' ישראל צבי יאיר (האדמו"ר הנוכחי מאלכסנדר), ר' שניאור זלמן (רב בית-כנסת בארה"ב), ר' יחיאל.

בנותיו: מרת חיה סלבה ע"ה (נישאה לר' מאיר הלפרט), מרת מלכה (נישאה לר' דב זונאבנד, מורה הוראה וראש כולל מעייני הישועה ומח"ס נחל זרד), מרת שרה איטה (נישאה לר' חיים שאול טאוב, האדמו"ר ממודז'ץ), מרת ציפורה (נישאה לר' יעקב פרנקל, האדמו"ר מבוטושאן).

מספריו: **יאמרי מנחם** - דברי תורתו **יאמרים ואגרות** - שיחות חינוך שנאמרו במשך שנות הנהגתו לאברכים ובחורים

אחד מפרחי החסידים שבארץ ישראל נתבקש על ידי ידידו שהתגורר בחו"ל, כי ביום הולדתו יגיש 'קוויטל' (פתקא) לרבינו, ובו יכתוב את שמו ואת שם אמו לברכה. יום הולדתו של חברו חל ביום א' שחל המועד פסח. אי לכך, הקדים לרשום את ה'קוויטל' בערב פסח, כדי שלא יצטרך לכותבו בחול המועד. בהגיע יום הולדתו של רעהו, הכניס החסיד את ה'קוויטל' לקודש פנימה. רבינו נטלו בידיו, ובירך את השם המוזכר לטובה ולברכה.

כך נהג במשך שנתיים ימים. **בשנה השלישית פרח הדבר מזכרונו**, הוא שכח להכין ה'קוויטל' לפני החג. היות והיה זה 'דבר האבוד', החליט לכתב את ה'קוויטל' בחל המועד, והגישו לרבי. רבינו נטל ה'קוויטל' והתחיל לקוראו. לפתע הרים את עיניו הקדושות, ופנה לאותו חסיד: **"אין זה דבר טוב לכתוב בחול המועד, צריך לכתבו לפני יום טוב"**

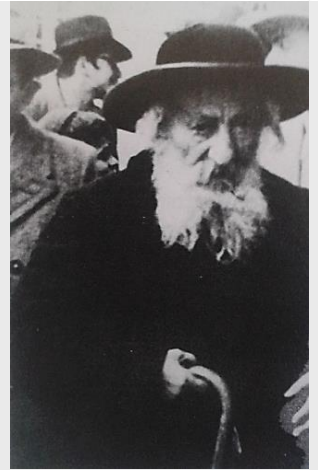
שני סוחרים התעסקו במלאכת יבוא מוצרי שוקולד מאירופה לארה"ב. באחד הפעמים, כאשר פתחו את תכולת המשלוח בנמל, נדהמו לראות כי **השולח מאירופה העיז להבריח בתוך המשלוח ארבעה משטחים גדולים של ארגזי יין**. לא פחות ולא יותר. בראותם זאת צלצלו אליו וגערו בו, שהרי אם יתפסו זאת השלטונות, תישלל מהם מיידית זכות המסחר בארה"ב, אך הוא הרגיעם כי בחסדי שמים לא עלו על עקבותם ולא אירע מאומה. לא עברו עשר דקות עד שמתקבל טלפון מאת פקחי הנמל כי בעוד רבע שעה הם מתעתדים להגיע לערוך בדיקה, וכי עליהם להשאיר את המחסן פתוח.

הסוחרים לא ידעו את נפשם מרוב בהלה, שכן המשטחים היו בקידמת הקונטיינר, ולא היה ניתן להזיזם ולהסתירם (שכן מדובר בארבעה משטחים גדולים!). מה גם שמדובר בזמן קצר כל כך. תיכף ומיד התקשרו אל רבינו וסיפרו את אשר אירע, הרבי ברוגע ובשלווה הרגיעם, כי אין מקום לדאגתם: **"היום ראש חודש, 'עיניים להם ולא יראו'!". הם ניסו להבהיר, כי אין מדובר בבקבוקים אחדים של יין, אלא במשטחים גדולים שלא שייך שלא לראות אותם, ואין איפוא להחביאם, אך רבינו עמד על שלו וחזר ואמר: "עיניים להם ולא יראו!"**

כעבור רבע שעה הגיעו ארבעה פקחים. הם החלו לספור את ארגזי השוקולד, אחד לאחד, לבדוק אם מספרם מתאים את המספר, שהוצהר עליו. כל פקח ספר את הארגזים שלצד אחד של הקונטיינר, כשגבם כל העת לעבר משטחי היין שהיו באמצע הקונטיינר, מבלי שיביחנו בו. עם סיום הספירה יצאו החוצה, **אלא שאז הודיע הפקח הראשי, כי משהו לא מסתדר לו, והורה לכולם להכנס ולספור שוב**.

כך ספרו את תכולת המשלוח מספר פעמים, כאשר 'עיניים להם ולא יראו' את משטחי היין הגדולים שלנגדם. בצאתם אמרו לסוחרים, כי הם יכולים לסגור את המחסן, כשהפקח הראשי מוסיף: **'זודע אני כי משהו כאן אינו כשורה, אך איני מצליח לעמוד על כך. היזהרו מעתה והלאה, שלא יתפסו אתכם על משהו בלתי חוקי'**. (ליקוטי רשימות)

הרב גרשון לפידות זצ"ל - נולד בשנת ה'תרל"ח (1878) ביאסי שברומניה. בהיותו כבן שלוש עלתה משפחתו לארץ. למד בישיבת 'תורת חיים' במשך שנים רבות ולאחר מכן היה מראשי הישיבה. לצורך קיום הישיבה נסע מספר פעמים לארה"ב כשליח לאיסוף תרומות. בשנת ה'תר"ע (1910) נבחר לאחד משבעת מנהלי כולל רומניה. היה מעורכי הירחון התורני 'אהל תורה' (לצד ר' ישעיהו זאב וינוגרד, מראשי ישיבת עץ חיים, הרב שמשון אהרן פולונסקי והרב משה אריה לייב שפירא). התכתב רבות בדברי תורה עם עמיתיו (הרבנים הגאונים ר' שלמה זלמן אוירבך, ר' אברהם זיידה הלר ור'משה קלירס).

פרסם מאמרים תורניים רבים בכתבי עת שונים. התפרסם בהתמדתו בתורה ובכך ששקד ללמוד תורה למרות שחי בעניות רבה וכן מסופר עליו שהיה מסיים את הש"ס כל תשעה חודשים. ענוותן מופלא. בעל חסד. בשנת ה'תש"ח (1948) לאחר פטירת ר' שמשון אהרן פולונסקי ('הרב מטפליק'), כיהן כרב שכונת 'בית ישראל' בירושלים, תפקיד בו כיהן עד פטירתו וכן מילא את מקומו של הרב מטפליק בבית הדין של אגודת ישראל. נפטר בי"ז אדר ה'תשט"ז (1956). חי כ-78 שנים.

אביו: ר' חיים יצחק (מחסידי רבי אברהם מתתיהו פרידמן האדמו"ר משטפנשט). **אמו:** מרת שינדל. **אשתו:** מרת דבורה. **מרבתי:** ר' בצלאל ישעיה ברנשטיין ('הדיין הירושלמי'). **מילדי:** מרת חיה בלומה (נישאה לר' לייזר לוצקין). **חברותא:** ר' יצחק ירוחם דיסקין (ממנהיגי העדה החרדית בירושלים), ר' שלמה אטיק ('הלמדן הירושלמי'). **מכתביו:** **משנת רבי גרשון** - תשובות, חידושים וביאורים **יקונטרס לפיד אש** - חידושי תורה **ינחלת עמ"י** - בנספח מופיעים חידושים וביאורים במסכת עירובין ובעוד סוגיות בש"ס **יהמתמיד הירושלמי** - סיפורים על רבינו

הגאון רבי ישראל גרוסמן זצ"ל מספר על אנשים מיוחדים במלחמת ה'תש"ח (1948): היה זה בתקופת הפגזים, מלחמת תש"ח, שכונת מאה שערים והסביבה היו בחזית המלחמה. חיילי הלגיון הירדני עמדו על חומות ירושלים, לועי התותחים כונו על השכונות המאוכלסות, וירו אלפי פגזים שזרעו הרס רב והרגו יהודים רבים ללא אבחנה. ענני אש היתמרו ודם נשפך כמים בחוצות ירושלים. מצבן העגום של המשפחות שנותרו בעיר היה קשה מנשוא: חוטי חשמל נותקו, חושך ואפלה שררו בכל העיר, מים לשתות - אין, אנשים שעמדו בתור כדי לקבל פח מים ממחלקי המים, נפגעו מכדורי המוות של הצלפים הירדנים.

מי שהייתה לו האפשרות, ברח לערים במרכז הארץ, ומי שעלה בידו - ירד למחתרת. בשכונת בתי ויטנברג היה מרתף יין של משפחת ויטמן. כשלוש מאות אנשים הצטופפו בתוך המרתף, ובתוכם גם אני ומשפחתי ושלושת ילדיי הקטנים, שהתחלקו ביניהם במזרון אחד שהיה מונח באחת מפניות המרתף, המצב היה איום ונורא, התנאים קשים ביותר, הילדים ביקשו אוכל, ולא היה מה לתת להם.

באחד מימי הפוגה, כשנדמה היה ששורר מעט שקט, **יצאתי לבדוק, אם ניתן להשיג בקבוק נפט, כדי שיהיה אפשר לבשל תבשיל חם לילדים. לאחר עמל וטרחה הצלחתי להשיג בקבוק נפט. עטפתי את הבקבוק בנייר ופניתי לחזור למרתף.** בדרכי פגשתי את הגה"צ רבי גרשון לפידות זצ"ל, והוא פנה אליי בשאלה: "מה אתם מחזיקים ביד?". סיפרתי לו שב"ה הצלחתי להשיג נפט לאחר מאמץ רב. **רבי גרשון פרץ בבכי וכך אמר בצער רב: "זה כמה לילות, שאני עומד עם הגמרא ברחוב, ומתאמץ בכל כוחי ללמוד לאור הלבנה! עיניי התנפחו מרוב מאמץ, אנא חוס עליי ועל נפשי והענק לי בבקשה כוס אחת של נפט!"**

בראותי את גודל צערו, הרגשתי, שזה עניין של 'פיקוח נפש', מילאתי לו כוס מהנוזל היקר ונתתי לו במתנה. למחרת בבוקר ניגש אליי אחד משכני במרתף ואמר לי: "אורח חשוב ורם מעלה ממתין לכם למעלה בכניסה". עליתי למעלה, ואת מי אני רואה? את הגה"צ רבי גרשון, שהטריח את עצמו לבוא עד לכאן. רבי גרשון פנה אליי בשאלה תמימה: "**אולי יש לכם עוד כוס מהנפט?**", לא האמנתי למשמע אוזני והרמתי קולי בתמימה: "כיצד ייתכן שהספקתם כבר להשתמש בכל הכוס שקיבלתם רק אתמול?". ר' גרשון ענה בתמימות: "**מה אעשה? הכנתי פתילה דקה מאוד והכנסתי לתוך הכוס, וכך למדתי כל הלילה לאור הדק של פתילת הנפט, אבל מה אעשה, ומה אני אשם: הלילה עבר והנפט נעלם ונגמר...**". ראו מהי מסירות ללימוד התורה: חושך ואפלה, רעב וצמא, ורבי גרשון מתעלם מהכל ומחפש להמשיך ולהגות בתורה בכל דרך אפשרית.

בהתחלה התגורר בעיר העתיקה. עוד שם התפרסם ברוב שקדנותו וגאונותו. תדיר אחוז היה שרעפים, ולא חש בנעשה מסביב. "פעם פגשתי באבא ברחוב חב"ד, הולך כדרכו מהורהר מאוד בתורה" - סיפרה הבת מרת חיה בלומה - "והנה אני שמה לב, שלרגליו רק נעל-בית אחת... אמרתי לו: "אבא, ראה אתה לובש רק נעל-בית אחת"... והוא, כאילו מתעורר מחלום: "**מה, חסרה לי נעל?**".

עוד מגיל צעיר, מסרו אביו לידי הדיין הירושלמי "ר' בצלאל דיין" (ברנשטיין), שקיבל על עצמו ללמדו תורה, ומרוב חביבות אליו נתן לו לגור בביתו. הרבנית מרת ביילע (בתו של ר' יצחק טייטלבוים) אימצתו כבן, אך מה נדהמה, כשהבחינה שבכלי המיטה, שהיא מציעה לו, אין שום קמט. משמע, לא ישן עליהם כלל... היא עקבה אחריו, וראתה, כי אכן כך הוא נוהג; הוא יושב ולומד עד לשעות המאוחרות של הלילה, וכשחוטפת אותו שינה הוא נסמך על השולחן, ישן קמעא, ושוב חוזר ללימודו. עד זקנה ושיבה הוא ישן רק חלק מהלילה, עולה על יצועו בשעה עשר ונרדם עם גמרא על פניו, עד שעה אחת, אז הרב קם והולך ללמוד בבית המדרש.

בימי האבל על אשתו מרת דבורה (נפטרה י"ז תמוז תשי"ב), לא יכל להתאפק מללמוד תורה. באו לפתע הגאון ר' אליעזר יהודה פינקל וחתנו הגאון רבי חיים שמואלביץ, לנחמו, ולכן החביא במהירות את הגמרא מתחת לבית שחיו. הרבנים ראו זאת ועל כן קיצרו את הביקור, באמרו: "הבה לא נפריע לך ללמוד", בהזכירם את דברי הירושלמי, שכל הלוטס אחר לימוד תורה, מותר לו ללמוד בימי אבלו. הרי אלו חיו, "וחי בהם" ממש, וכלום מצווה אדם להקריב את חייו עבור מת?!"

על שקידתו העצומה סיפרה בתו מרת חיה בלומה: "קרה שאבא שכח לבוא הביתה כמה ימים; הוא למד ולמד, וכאשר התעייף, נרדם על הספסל. כשהתעורר, שוב למד, עד שאמא באה והזכירה לו, היכן הוא בעולם". (הסיפורים מעובדים מתוך הספר 'המתמיד הירושלמי')

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של
הצדיקים או של הקברים, אנא שלחו למייל
PnineZadikim@gmail.com

למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה PnineZadikim@gmail.com

כל החומר נלקח
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פניני עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com

העלון מוקדש לרפואת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו